

**Merja Mäkisalo-Ropponen sd**

## **Kirjallinen kysymys Kelan vammaisten tulkkauspalvelun ongelmista**

**Eduskunnan puhemiehelle**

Kelan vammaisten tulkkauspalvelu on lakiin perustuva subjektiivinen oikeus, joka mahdollistaa yhdenvertaisen toimimisen yhteiskunnassa. Sen toiminnassa tapahtuvat ongelmat ja haasteet aiheuttavat kohtuutonta haittaa palvelua tarvitseville. Viimeksi Kuurojen liitto on nostonut tiedotteessaan 2.12.2022 esiin merkittäviä ongelmia tulkkauspalvelun toteutumisessa. Kuurojen liitto on saanut merkittävän määrän yhteydenottoja tilanteista, joissa Kela ei ole onnistunut järjestämään tarvittavaa tulkkauspalvelua tai tulkkaus on peruuntunut.

Kelan tilastojen mukaan tänä vuonna lokakuun loppuun mennessä tulkkitilauksia on tehty reilu 135 000 kappaletta, joista lähes 9 000:een ei löytynyt tarvittavaa tulkkia. Tämä luku on ennätysellinen ja 29 % enemmän kuin vastaavaan aikaan vuonna 2021. Sen lisäksi peruuntuneita tilauksia tänä vuonna on ollut yli 21 000.

Kuurojen liiton saamat palautteet erityisesti tulkkauspalveluiden puutteen aiheuttamasta haitasta työnteolle ja työurille ovat huolestuttavia, ja puutteet estävät yhdenvertaisen toimimisen työelämässä. Lisäksi tulkin puuttuminen vaikeuttaa muutenkin arkea ja kuulovammaisten yhdenvertaista osallistumista yhteiskuntaan. Kyse on siis vakavista ongelmista, joilla on merkittäviä vaikutuksia niin yksilöille kuin myös yhteiskunnalle laajemmin.

Lisäksi tulkkauksen tarve on erittäin tärkeää sosiaali- ja terveyspalveluissa. Näissä tuleekin taata joustavat ja riittävät tulkkauspalvelut kaikille niitä tarvitseville. Tulkki on näissä palveluissa erityisen tärkeä myös siksi, että kukaan ei puhu asiakkaan tai potilaan puolesta tai ohi.

Sanna Marinin hallitus on ohjelmassaan sitoutunut edistämään viittomakielisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä turvaamaan kielellisten oikeuksien toteutumisen käytännössä myös viittomakielellä. Näiden toteuttamisessa Kelan tulkkauspalvelun ongelmien korjaamisella, joka Kuurojen liiton mukaan vaatii palvelun kokonaisarviointia, on keskeinen osa. Kokonaisarvioinnissa on tärkeää huomioida tulkkauksen erilaiset muodot ja tarpeet. Viittomakielen lisäksi tulee huomioida myös kirjoitustulkkaus ja puhevammaisen tulkkaus, sillä erityisesti näissä tulkeista on puutetta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

**Kirjallinen kysymys KK 644/2022 vp**

*Miten hallitus aikoo ratkaista Kelan tulkkauspalvelussa ilmenneet ongelmat ja aikooko hallitus tehdä pitkään viivästynyttä tulkkauspalvelun kokonaisarviointia?*

Helsingissä 20.12.2022

Merja Mäkisalo-Ropponen sd